

კედეპია: სოლოლ-ქუ, 2 ლის ქუჩაზე, ზ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. ბარეში მცხოვრებთათვის: ВЪ Тифлисъ. ВЪ редакцію „Дროება“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა — 8 მ., ნახევარ წლისა — 5 მ., სამის თვის — 3 მ., ერთის თვისა — 1 მ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროება

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადების: ღირს ასო-გზით ასოზე 1 კაპიტალი, წყვეტილი ცნ-ცნოთი — 5 მ.

კედეპიას უფლება აქვს გა-სწავლოს და შეაოლოს დასაბეჭდათ განცხადებებს სტატიები. დასაბეჭდათ სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

განცხადება

ოთხშაბათს, 31 ღვინობისთვეს

მართული ტრუბისისგან წარმოდგენილი იქნება მფილისის საზაფხულო თეატრში:

I ტიპით

მოგზაურობა

ლიტერატურითა

კომედია ორ მოქმედებად ზ. ანტონოვისა

II

ცალკეები

ხუმრობა-კომედიები ერთ მოქმედებათ

ბილეტები ისყიდება თეატრის კასსაში და ახნაუროვის მაღაზიაში, ბოლოვინის პროსპექტზე.

ღაიწყობა 7¹/₂ საათზე.

ფელტონი

როსტომიანი.

„შაჰ-ნამე“ — „Chah Namé“.

(ნათარგმნი სპარსულიდან მეჩვიდმეტე საუკუნეში ხოსრო ოთრმანიდიისაგან).

მეროპიულს ენებზე ცნობილი წიგნი „შაჰ-ნამე“ ჩვენს ენაზედაც არის ნათარგმნი, სახელ-წოდებით „როსტომიანი“, რომლის თარგმანიც ნიჭიერება ხოსრო ოთრმანიდის მეჩვიდმეტე საუკუნეში.

ეს წიგნი ამ საუკუნეში გადათარგმნეს ფრანკო-რუსულ ენაზე, ნემენცურზე, ინგლისურზე და რუსულზედაც, მხოლოდ ისიც ზოგი ერთი ადგილები, სპარსეთის ლიტერატურის ისტორიის მასალათა. შრანცუბულს ენაზე აქვს გადათარგმნილი 1) უფ. შული მოლემს 1839 წ., რომელიც 1851 წ. საფრანგეთის გამოჩენილ ლიტერატურის ისტორიკოსს უფ. შაკს განურჩევია; ამ განრჩევის შემდეგ

ოთხი თვის ხელის-მოწერა

„დროებაზე“

მიიღება რედაქციაში — ბლის (სადოვლი) ქუჩაზე ზ. შადინოვის სახლში, № 33

შალოქს გარეშე მცხოვრებთა ამ აღრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: ВЪ Тифлисъ. ВЪ редакцію газ. „Дროება“.

ფასი ოთხი თვის გაზეთისა, ე. ი. 1 სექტემბრიდან წლის დამლევამდინ, გაზეთით — სამი მანეთი.

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

პარიში, 27 ოქტომბერს. აქაურს გაზეთებში იწერებინ, რომ სულთანი ერთობ შეშინებული არის სტამბოლის ხალხის ადგილებსაგანაო; ეშინიანო, რომ ტახტიდამ არ გადაწყვიტონო, არ მომკლანო, და ამის გამო თანახმა არისო, რომ დაუთმოს ინგლისს არხუ(?)

აგრეთვე სთარგმნეს სხვა და სხვა ენებზე და ერთი ადგილიც რუსულს ენაზე უფ. შუკოვსისაგან.

მადრე ამ წიგნის ღირსებაზე დავიწყებ ლაპარაკს და გავაცნობ მკითხველს მის შინაარსს, ვალად ვრაც ვერც რამდენიმე სიტყვით ამ წიგნის დამწერის ამბავი მოვიხსენო და აგრეთვე მთარგმნელის უფ. ოთრმანიდის და, უეჭველია, რომ ყველა ამგვარი ცნობები, რაც კი დაიბეჭდება, გამოდგება მომავალში ჩვენი დაკარგულ-დამწერარ ლიტერატურის აღსადგენათა. ამ წიგნზე დღეს მით უფრო შემიძლიან ლაპარაკი, რომ ზოგიერთი ადგილები ევროპიულს ენებზედაც იხილვება თავისის შესაფერის დაფასებითა და ქართულათ კი მთელი წიგნია ნათარგმნი და იქნება უფრო უკეთესიც, ვინემც სხვა სპარსულს ენასთან დაშორებულს ენებზედა.

მოვიყვან აქ რამდენსამე ცნობებს, რომლებიც ზოგი „როსტომიანიდან“ გამომკრიფე და ზოგიც 1874 წ. სპარსელმა ქართველმა ათამ ონიკაშვილმა გადმოცა, რომელიც მას ამოეკითხა

ნავსადგური შავს ზღვაზე, ბათუმის მახლობლად.

კემბრპურლი, 25 ოქტომბერს. „მმართველობის მოამბეში“ დაბეჭდილია წესდება იმის თაობაზე — თუ რა შემთხვევაში უნდა იმპარონ პოლიციელებმა დაქანდარებმა იარაღი.

ვენა, 27 ოქტომბერს. „პოლიტიკურს ქორცსპონდენციაში“ დაბეჭდილია, რომ ინგლისი სთხოვს ოსმალეთს ერთი ნავსადგურის დათმობას სირიის ნაპირზე; ამბობენ, ინგლისი სახელდობრ სელევკის ნავსადგურს თხოულობსო, საიღამაც დამასკზე და სპარსეთის ზღვისაკენ უნდა გავიდეს რკინის გზა.

სტამბოლი, 26 ოქტომბერს. ის უკმაყოფილება, რომელიც აღძრა სტამბოლში უკანასკნელმა ინგლისის ქცევამ, ვერ კიდევ არ დაწყნარებულა. სტამბოლის გაზეთებმა ერთ-ხმით განაცხადეს ამ ნაირი ინგლისის მოთხოვნის წინააღმდეგობა. წყარდმა მოსთხოვა პორტას; ქვიპრის კუნძულის თაობაზე ინგლისთან პირობების გაგრძელება, ინგლისელების დანიშნვა ხარჯის მომკრეფელად და ფინანსის ინსპექტორებათ, დამზადება დაიარაღებული ძალისა ინგ-

სპარსეთის ისტორიაში, და ვისგან დაწერილს ისტორიაში ეს კი აღარ მახსოვს. ეს ცნობები ბევრით განიზრევა, ევროპელთ ლიტერატურის მეისტორიეთ ცნობებისაგან.

„შაჰ-ნამეს“ დამწერი დაიბადა 940 წ ქრისტეს შემდეგ, სოფელს ტუსს ხორანის მახლობლად; ამისთვის სახელად უწოდებიად შირდიუსი. ის დედმამას აღუზღია შინა და ვიღაც ერთს გამოჩენილს მოლლას წიგნიც უსწავლებია.

შირდიუსი ოც-და-თექვსმეტი წლისა ყოფილა, როდესაც მას ამ წიგნის „როსტომიანის“ წერა დაუწყვია და ოც-და-თოთხმეტი წელიწადი უწერია; სამოცდაათი წლისა ყოფილა, როდესაც გაუთავებია და წარუდგენია მაშინდელი ყვინი ბაბა-ზანისათვის. ამბობენ, როცა 36 წლის გამხდარა, ის მოშორებია თავის დედმამას და წასულა სხვაგან, სადაც ის მებაბანოეთ დამდვარა და „როსტომიანის“ წერაც აბანოში დაუწყვია. მისის სიღარიბის ამბავს ხშირად მიუხსენებია ბაბა-ზანამდის; ამა-და-ამ აბანოში ესა-და-ეს

ლისის ოფიცრების ზედამხედველობის ქვეშ და სასამართლოების დაწესება, რომელთა თანამდებობარეთ უნდა იქნენ ინგლისის მსაჯულები. ავტორის და იტალიის ელჩებმა ურჩიეს მმართველობას აღასრულონ ინგლისის მოთხოვნები; შურნიმ ურჩია დაუჩქაროს სულთანმა, ან აღასრულოს ყველა მოთხოვნა, ან სულ უარი უთხრას. ამ გადაწყვეტილებამ ორივე მხარეების ერთმანერთთან განწყობილება შეშალა. მსამალოს მმართველობა ფინანსიურად დიდს გაჭირვებაშია; ჯარის ფოდრიადნიკებმა განაცხადეს სერასკიარატში, რომ ისენი შეამოკლებენ სულთანის ხარჯს სანახევროდ, სანამ იმათ არ გაუსწორდებიან იმაში, რაც დაუხარჯავთ; პურის ვაჭრებმაც უარი განაცხადეს ფოდრიადის შესრულებაზე. რაც დამზადებულია, ორკვირას მარტო კმარა.

ბელნის გაზეთი ამბობს, რომ შუქლოვის გადაყვანა გადაწყვეტილი არისო.

ტილის სასულიერო შკოლის შესახებ, სამღვდლოება ორ პარტიათ გაყოფილა; ერთს გამოეცხადებია, რომ მარტილში დარჩეს ისევე ეს სასწავლებელი და მეორე კი ზუჯდილში თხოულობს სასწავლებლის გადატანას; ორივე მხარეს გამოუცხადებია ამასთანავე, რომ, თუ ჩვენგან დანიშნულს ადგილზე არ გაიმართება სასწავლებელი, მაშინ ჩვენ თითონ გამოვიღებთ ფულს და ჩვენთვის ცალკე სასწავლებელს ვაგვხსნითო.

* ამბობენ, რომ განზახვა არის ბურჩის ეპარხიის გაუქმებისა. მმართველი ურიგო არ იქნება, რომ ეს ეპარხია იმერეთის ეპარხიას შეუერთდებოდეს და ამ ნაირად მთელი ქუთაისის ვუბერნია ერთს ეპარხიას შეადგენდეს.

* * * აი ის სურვილი, რომელიც თფილისში მყოფმა საქართველოს ყველა მხრის სამღვდლოების კრებამ გამოაცხადა სემინარიაში ქართული ენის სწავლების თაობაზედ:

„იმ პრაქტიკულმა დაბრკოლებამ, რომელიც უხვდება წინ თფილისის სასულიერო სემინარიაში სწავლა—მეცხრეულს სამღვდლოებას, მისი მაღალ თანამდებობის აღსრულების დროს, დაბკოლებამ, რომელიც წარმოადგება სრული უცოდინარობისაგან ქართული საეკლესიო ისტორიისა, ხალხის წარსული თავ-გადასავალისა, სასულიერო და სამოქალაქო ქართული ლიტერატურისა და ქართული კლასიკური ენისა, ურომლოთაც შეუძლებელია წარმატებით მწყესური მოქმედება,—დიდი ხანია დაინახა ქართველ სამღვდლოებას უკიდურესი ნაკლულეგანება იმ მომზადებისა, რომელიც მას ეძლევა ადგილობრივ სასულიერო სემინარიაში. საეკლესიო წიგნების კითხვამ, რომელიც შემო-

ღებული იქნა სასულიერო მოსწავლეებისათვის, საგან იმ განზახვით, რომ შეესაბამებინა სემინარიის განათლების სისტემა ადგილობრივი მღვდლის დანიშნულეზასთან, ვერ გახადა ეს სისტემა უფრო პრაქტიკულად და უფრო გამოხადეგათ. ამისგამორეალიკურ—კანმანათლებული გავლენა ჩვენი სამღვდლოებისა ხალხზედ ისევე ისე სუსტია, როგორც იყო უწინ *).

„მივაქციეთ რა ყურადღება ამ ღრმათ სამწუხარო მოვლენას, რომელმაც დიდი ხანია მიიქცია საყოველთაო ყურადღება, ჩვენ ვთვლით ჩვენ სამღრთო ვალად მოუშატოს ქართული ენის ვაკვეთილებს სასულიერო სასწავლებლებში და დაწესდეს თფილისის სასულიერო სემინარიაში ქართული შტატის კათედრა, რომელშიაც უნდა შეტანილი იქმნეს, საკლესიო წიგნების კითხვისა და გალობის გარდა: 1) ქართული მეტყველება სასულიერო და საერო ლიტერატურის ისტორიით, 2) ქართული ისტორია საეკლესიო და სამოქალაქო და 3) სასულიერო მჭევრ-მეტყველება, რომელთათვის უნდა დანიშნულ იქმნეს საკმარი რიცხვი ვაკვეთილებისა, არა ნაკლებ თორმეტისა, და ქართული ენის მასწავლებელი უნდა იყოს გასწორებული სხვა მასწავლებელთან, როგორც ჯამაგირით, ისე უფლებით“.

„დროების“ კორრესპონდენცია

ზორი, 25 ოქტომბერს. მრთი სასაცი-

*) უ ჰველია, რომ უწინდელ ჩვენ სამღვდლოებას უფრო მომეტებული კეთილი და ზნეობითი გავლენა ჰქონდა ხალხზე ვინმ აწინდელს.

ხანისათვის, რომელსაც საკმარისად შებრალებია.

წიგნი „შაჰ-ნამე“ დარჩენილია ბაბა-ხანის სახლში.

როგორც ზემოთაც მოგახსენეთ, ეს „შაჰ-ნამე“ „როსტომიანად“ სთარგმნა ქართულად ხოსრო ოთრმანიძემ მგვიდმეტე საუკუნეში დიდი მეფე თეიმურაზის დროს. ამ ოთრმანიძეს შესახებ ბევრი ვეცადე, რომ მეპოვა რამე ცნობა, მაგრამ, საუბედუროდ, ვერაფერი ვპოვე ვერც „ქართლის ცხოვრებაში“ და ვერც სხვა ძველს წიგნებში. ამ წიგნზე მხოლოდ ერთი პატარა შემდეგი ტეპია დაწერილი მეფის არჩილისაგან:

„როსტომიანი უთქვამსო ოთრმანის ძესა ხოსროსა, „სხვა ლექსი მაშინ ძვირობდა, დაუწერია მას როსა.

აი ამ ორს სტრიქონს მეტს ჩვენს ლიტერატურაში ვერაფერს ვპოვებთ. „როსტომიანი“ შეიცავს სულ 400 თაბანს და ორას-ოც-და-შვიდს თავსა. ეს არის ისტორიული პოემა, რომელიც დაწერილია სპარსეთის ისტორიის მიხედ-

საქართველო

დღიური

* * * შოკლად-უსამღვდლოესი საქართველოს ეგზარხოსი მოანნიკი ამ დღეებში დაბრუნდა თფილისში თავის მოგზავრობიდან. როგორც გვატყობინებენ, ეგზარხოსი ყოფილა ბათუმში, ოზურგეთში, სოხუმში და სამეგრელოში. შოფილა აგრეთვე ბელათის მონასტერშიაც.

* * * ჩვენ შევიტყუეთ, რომ იმ კრებაზე, რომელიც ამ თვის 11-ს ჰქონია სამეგრელოს სამღვდლოებას მარტილში, მარ-

ამბანოე დიდს სიღარიბეშიაო და დიდი მწერალიც არისო, მას დაწყობილი აქვს მთელი სპარსეთის ისტორიის გალექსაო.

„შაჰ-ნამედამ“ ბაბა-ხანის წინაშე წარდგენამდისინაც ზოგიერთი ადგილები ხალხში გავრცელებულა კიდევ და უმღერიათ, განსაკუთრებით აბანოებში შექისებებს და მეაბანოებს.

როდესაც 70 წლის შირდიუსის თავის გამოჩენილი პოემა გავთავებია და წარუდგენია ყენისთვის, გაუსინჯავთ ეს წიგნი და ძალიანაც მოსწონებიათ; მისთვის საჩუქრად მიუციათ რამდენიმე ასი ოქრო. ბაბა-ხანის ვეზირებს ფირდიუსასთვის აბანოში ოქროები რომ მიუტანიათ, შირდიუსის ოქროები ნაზირ-მეზირებისთვის გამოურთმევია და ზოგი იქ აბანოში მყოფი ბიჭებისთვის დაურიგებია, ზოგიც ბაბა-ხანის ვეზირისთვის მიუცია და სხვა რაც დარჩენილა, ისიც უკან გაუტანებია ბაბა-ხანისთვის და შეუთვლია, რომ „მე ფულისთვის კი არ დამიწერიაო. ღრო იყო, როცა მე ფულს ვსაჭიროებდი და დიდს სიღარიბეში ვიყავიო, ახლა ეს ჩემთვის საჭირო არ

არისო. როცა მიჭირდა, მაშინ ყურადღება არ მომაქციეს და ეხლა ამ სიბერის ჟამს ფული კი არა ჩემთვის ოთხი ფიჭვის ფიცარია საჭირო, რომ სააქაოდამ საიქიოს თან წავიღოვო.“

მეზირნი წასულან და წაუღიათ ეს ამბავი ბაბა-ხანისათვისა. ამის შემდეგ შირდიუსიც აღარ დამდგარა აბანოში, გასულა იქიდან და წასულა თავის მამეულის სოფელში. ბაბა-ხანის მსახურებს მისთვის რომ მოუხსენებიათ, თუ შირდიუსმა ესა-და-ეს პისუხი შემოგითვალათო და ისიც დიდს სიღარიბეშია და მოხსუცებაშიო. ამ ამბის შეტყობით ბაბა-ხანს ძალიან გულს დაჰკლებია, ხელმეორეთ მსახურნი გაუგზავნია დიდის საჩუქრებითა, მაგრამ აბანოში აღარ დახვედრიათ. მსახურებს მისი მამეული სოფელი მოუნახავთ და წასულან; მისულან თუ არა მის სახლთან, სწორეთ ამ დროს თურმე შირდიუსი მოლღებს მკედარი გიმოქონდათ დასამარხავათ. მსახურები დაბრუნებულან მაშინვე და გულს-დაკლებით მოუხსენებიათ ბაბა-

ლო საქმე მოხდა ამ დღეებში ჩვენს ქალაქში:

ერთს ახალგაზდა ყმაწვილ კაცს ბორშიმცხოვრებელს შეხვედროდა სწეულთა უბრალო ადგილას სიარულითა. ავითმყოფობამ რომ მომეტებულათ შეაწუხა, იფიქრა მიმართოს ექიმს. ადგა და ერთს აქაურსავე გორგოს, რომელიც სხვასაც ბევრს არჩენდა ამნაირს ავითმყოფებს, შეეხვეწა და წამალი სთხოვა. იმანაც, რასაკვირველია, გაუკეთა წამალი და მისცა.

ავითმყოფმა წამლის სმა დაიწყო, და უთხრა ექიმსა, რომ ხომ იცი, მე ფული არა მაქვსო, ხელოსანი კაცი ვარო და ჩემის ხელოსნობით შენს პატივისცემას გადაგიხდით.

ექიმს ძალიან ღრმათ მოხუცებული მამა ღღესაც კოცხალი ჰყავს. აი იმაზედ უთხრა ავითმყოფმა: მამაშენი როცა მოკვდებაო, მე კუბოებს ვაკეთებო, და მამიშენისათვის კუბოს მუქრათ გაგიკეთებო. ექიმს გაეცინა, ნუ მასხარობო, უთხრა, წადიო და წამალი ბეჯითათ დალიე ხოლმეო.

ავითმყოფმა უბეჯითა წამლობას და მოკლეს დროში მორჩა. მერმე იფიქრა: იმ კაცმა კეთილი მიყოფო, მეც ჩემს დაპირებულს უთხოვნილათ გადაუხდით. ადგა, თავის ქარხანაში მზათ კუბოები ბევრი ჰქონდა, იყიდა მასალა, შემოსა კუბო, მოიკიდა მხარზედ და საღამოზედ ჩიტანა ექიმის სახლში...

მზოში რომ შევიდა, ზედ მიადგა ერთი უცნობი კაცი, ეს იყო ექიმის ძმა დიდხანი წასული სხვა-და-სხვა ქვეყნებში სავაჭროთ, ეხლა მოსულიყო თავის მამის სანახავათ. ამან ჰკითხა მეკუბოეს: ვისთვის მოგიტანია კუბოვო? მეკუბოემ უთხრა: მამარას დავიბრდი საექიმოშიო, თავისი მამისთვის მოუხდებო, და სანამდისინ მთხოვსო, მე ჩემი დაპირე-

ბული შეუსრულიყო. ახლომ მოსულმა ჰკითხა: მამარას მამა მოკვდაო? -- არა, კოცხალიაო; მიუგო მეკუბოემ, მაგრამ მაინც ხომ უნდა მოკვდეს, ბარემ ეხლავე წავიდებ, მეც ჩემს ვალს მოვიწორებ თავიდანა, არ მინდაო, რომ თხოვნა დამიწყო! მოვალე იმისთანა უნდაო, რომ უთხოვნილად ვალი გადაიხადოსო!.. ბოლოს მეკუბოემ იქ მიუგლო კუბო და დაუძახა:

„— მამარა,“ შენი ვალი, ძმაო, გადამიხდია, კუბოს რომ დაგიბრდი, მამიტანია, ახლა შენ იცი და მამაშენმა! ნამდვილი ამბავია...“

მ. მიხეილ შავლენოვი.

უცხო ქვეყნები

ოსმალეთი

ბელგიურს ვაზეთში დაბეჭდილია სტამბოლიდამ 16 ოქტომბერს გამოგზავნილი კორესპონდენცია; რომლის ავტორი იწერება, რომ პოლიციამ ნახაო დღეს დილით კედლებზე აკრული პროკლამაციები, რომელშიაც ეწერა, რომ ჩვენი ქვეყანა ახლანდელმა ხონთქარმა და მმართველობამ დალუბაო და დრო არისო, რომ გადავაყენოთ ხონთქარიც და მინისტრებიც გამოიცვალონო. ამ პროკლამაციის გამო, რამდენიმე კაცი დაუტუსაღებია პოლიციას და სასახლის ყარაულები მიუმატებიათ. ამას გარდა სულთანს მოუხდენია განკარგულება, რომ ყველა მომხრეები მითხად-ფაშისა განდევნილი იქმნენ სტამბოლიდამ.

— ბაზ. „თამისის“ სტამბოლელი

ვით და მისის გარდმოცემით. სჩანს, დაწვერს სპარსეთის ისტორია ძალიან კარგად უნდა სცოდნიყო. ამ წიგნში ცამეტ მეფეთ თავობას შეიტყოთ, სხვებს კი არა, რადგანაც სპარსეთის და სხვა სახელმწიფოების ომების აღწერაები იწყება.

პირველი ადგილი პოემაში უყავითა უკანასკნელს სპარსეთის გმირებს, რომლებიც ჰყენესიან და ჰგმონავენ თავიანთ სახელმწიფოს დამნობასა. ერთ ადგილას რამდენსამე თავში ფირდიუსს გამოჰყავს რამდენიმე გამოჩენილი გმირები, რომელნიც სწუხან და სტირიან მასზე, რომ ჩვენი ქვეყანა დაიმხოვო მტრებისგანაო, ვისგანაც ჩვენ იმედი გექონდა, ჩვენის მოძმე და ერთს მერჯულებისგანაო, ჩვენ იმათ გულის წმიდით მივინდევით და გვიღალატაო. რა უბრალო მიზეზის გამო, ესეც მოჰყავს ავტორს:

„ჩვენმა მეფემ სპარსეთის ცოტაოდენი ხარჯი შეგვაწერაო, ჩვენ ეს მას არ მოუთმინეთო; ამაზე ბრძოლა დაგვიწყო, მაგრამ მაინც ჩვენ ვაჯობეთო, გამოეყვანეთ ერთ დღესა და საქვეყნოდ

კორესპონდენტი იწერება, რამდენიმე თისტანიდამ აქ ძალიან ცუდად შემტები მოდისო. აჯანყებული მტრების მოთავედ არის თურმე ერთი ვილაც მდიდარი ქურთი მბეიდ-შლოა, რომელსაც დიდი ვაღენა აქვს თავის თანამემულეებში, 15,000 კაცი მოუკროვებია, დაუიარაღებია და მსმალეთის მმართველობას ეწინააღმდეგებიაო. ეს მბეიდ-შლოა თხოულობს თურმე, რომ მსმალეთმა დამოუკიდებელ მტრთისტანის მთავრად აღიაროს ის იმ პირობით, რომ მუდამ წელს გადაჭრილ ხარჯს მისცემს. მსმალეთი ამ წინადადებაზე, რასაკვირველია, არ თანხმდება; მაგრამ ისეთს ალაგას არის ამ ქამად ის მბეიდ-შლოა თავის ჯარით გამაგრებული, რომ ამ ზამთარში მსმალოს ჯარი ვერაფერს დააკლებსო.

საზრანვათი

ზოგიერთს პარიჯის ვაზეთებში იწერებოდნენ ამას წინათ, რომ ახლანდელს მინისტრებში უთანხმოება ჩამოვარდა სხვა-და-სხვა საგნების თაობაზედო და ამის გამო ამ მოკლე ხანში, უეჭველია, ეს სამინისტრო დაიშლებაო. მმართველობის ოფიციალური ვაზეთი აცხადებს ახლა, რომ ეს ხმა სრულიად უსაფუძვლო ხმა არისო, ყველა მინისტრები თანხმანი არიან იმ საგნების შესახებ, რაც კი ამ ქამად აწუხებს საფრანგეთსაო.

—ამავე ვაზეთების სიტყვით, ნაციონალური ძრება და სენატი ქრისტეშობისთვის 7-ს შეიკრიბება პარიჯში (და არა მერსალში); ყველაზე პირველად სახელმწიფო შემოსავალ-გასავლის ანგარიშს (ბიუჯეტს) დაამტკიცებს და შემდეგ ისევ დაიშლება იანერამდინ.

ვერაფერი უყავითო; ბევრი ჩვენი მხარეებიც ისევ მათ ხელში დარჩაო.

აქ შირდიუსი გმირებს ალაპარაკებს, რომლებიც ერთ ქამს სპარსეთის მთავარს გამოსცხადებია და მისთვის გამოუცხადებიათ ომის ნატვრა თავიანთ სამშობლოს მტრებთან შემდეგის სიტყვებითა:

მა ქვეყანა ჩვენთა გვართა ქონებითა თემი სრულად, ადამისა ნათესავი ვარგებულან მაშინ გულად, შევლა ჩვენი წაუღიათ, აწ ვერ გვეჯობან მოწიფულად, მიუხდეთ და ამოეწყვიტათ ჩვენს-სამშობლოს მუნ დასტურად.

(გაგრძელება)

რამ ჩვენს გადასახლებულთ ძმებს კი

იბალია

26 ოქტომბერს შვედროვდა ნაპოლში მიტინგი (კრება) იმ სხვა-და-სხვა ქვეყნების საზოგადოებათა, რომელნიც რაშიანობის მოსპობა და თოფ-იარაღის დაკრას ქადგობენ. ბევრი გამოჩენილი კაცები დასწრებიან ამ კრებაზე, მჭევრმეტყველური სიტყვები წარმოუთქვამთ და ბოლოს ერთხმად დაუდგიათ შემდეგი განჩინება:

„ნაპოლში შვედროვილი კონგრესის აცხადებს სურვილს, რომ შვედროვის სახელმწიფოებმა იხელმძღვანელონ იმ ცივილიზაციის კანონით, რომელიც ამბობს, რომ უფლებას ყოველთვის ეპირატესობა უნდა ჰქონდეს ძალაზედა და დათანხმდნენ ერთმანეთში ჯარების ცოტ-ცოტათი დათხოვნაზედ.“

განცხადებანი

კავკასიის მადრიცინის საზოგადოება აცხადებს, რომ ტაინი სოვეტნიკის მ. რ. ბოგოლატის სახელობაზედ ქა-

ლეების ბიზნაზიაში დანიშნული სტიპენდია ამ შამად თავისუფალია, დაუქრელია და ვისაც ამ სტიპენდიის მიღება ჰქვს, შეუძლიან მიმართონ ხსენებული საზოგადოების სეკრეტარს უფ. ნ. ნ. შუკოვა. (საქონაშს, სახლის № 145). (5—4)

ქველა წიგნების მალაზიებში თფილისში და ქუთაისში

იხილვა

თავარ

ბატონიშვილი

ხუთ-მოქმედებიანი დრამა
ბადმოკეთებული ძ. მისხისაგან

ამ დღეებში გამოვა ყოველილი „მოდი და მნდით ძალსა!“
თხზულება მ. ზ. ჯარჯაძისა. (5—4)

თფილისის ძალაქის გამგეობისაგან ძალაქის გამგეობა სტატისტიკის, ხარზოვნიკებისა და პატრონებისა, ხარზოვნიკებისა და პატრონებისა, რომ, თანხმად ტრაქტირების წყდების § 17 მუხლისა, იხინი ვალდებულნი არიან ამ ოქტომბრის (დინობისთვის) განმავლობაში შემოტონ ძალაქის გამგეობაში ხვედრი ფული და მილონ ვაჭრობის უფლებებისთვის ჯ როვანი მოწმობა 1880 წლისათვის. მანც ამ მოთხოვნისთვის არ ასარულებს, იმათ ტრაქტირებსა, ხარზოვნიკებსა და პასტაილი დეორებს შპრავა უქვეყლად მომავალი 1880 წლის 1 იანვარს დაკეტავს.

ლეღანი

(პროპისი) სურათებით

უფ. ან. ჯულელიძისაგან
გამოვიდა და იხვიდება შემდეგ ადგილებში:
თბილისს: ჩარკვიანის, მართანოვის და ბრიჭუროვის წიგნის მალაზიებში, ქუთაისს: სასულიერო სასწავლებელში და ანტ. ლორთქიფანიძის ბიბლიოთეკაში,
სამეგრელოში: სასულიერო სასწავლებელში დ. სუჯუნას მოფურიდის ლუქანში და აბაშაში უფ. ანტ. ქველიასთან შკოლაში,
მთკრეთს: სასულიერო სასწავლებელში,
ხონში: უფ. ჭალაგანიძესთან,
გორს: სასულიერო სასწავლებელში,
თელავს: სასულიერო სასწავლებელში და ხირსლოვის წიგნის მალაზიაში,
სიღნაღს: უფ. ძ. ბალაშვილიან. შასი ერთის ეგზემპლიარისა აბაზი.

ბიბლიოგრაფიული ცნობა

პირველ-დასაწყისი კურსი რუსულის მინსა მართავლთათვის, შედგენილი მ. ძალანდარიშვილისაგან, მეექვსე გამოცემა გადასწორებული და დამატებული ი. ბოგებაშვილისაგან, დაბეჭდა და იხვიდება ბრიჭუროვის წიგნის მალაზიაში ძუკის ხიდთან. შასი ეგზემპლიარისა ათი შაური. მაგრამ ვინც ოცს ეგზემპლიარს ერთად იყიდის ნაღდს ფულზედ, იმას წიგნი დაეთმობა ცხარა შაურათ, ხოლო ვინც ორმოც-დათხე მომეტებულს წაიღებს ერთათ ნაღდსავე ფულზედ, მას ეგზემპლიარი მიეცემა ორ აბაზათ. (15—5)

რპ. ზზა.	დღია.	საღამ.	II კ.	III კ.	ბელგრაფი	მან კაპ.	გაზანდა	მან კაპ.	თფილისის სამკურნალო.
თფილისი	9 21	5 18	8 კაპ.	8 კაპ.	მ. ციცივა თფილისიდან.		თფილისი 27 ოქტომბ.		მრევნ. მ. იღ., წინამდგაროვ. სახლი.
მცხეთა	10 11	6 27	85	44	ძაგასიის აქეთაზხრის ქველა ქალაქებში	50	შქვ. თფი. ბანჯისა ფუთ.	2 55	ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე დილის 8 საათიდან 10-დინ.
ბორი	1 58	9 43	3	153	როსტოვს, მდვასს, მოსკოვს, პეტერბურღს, მარშაფს	2	შქვ. წითელი	2 20	მ. რ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: ლისიცივი და ბარ. ლევინი—შინაგ. ავათმყოფობის.
ხ. შური	1 29	11 57	4 73	2 42	მ. სხალოეში, შვეიცარიაში	3	ქერა ფუთი	1 40	ს. ა. მ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი შინაგ. ავათმყოფ.; რეიხი—თვალის, შურაგ. დევი—ვენერიულის, და კანის; ბაზიცი—გულისა და შინაგ.
სურამი	1 44		4 90	2 61	იტალიაში და საფრანგეთში	3 50	ბაბა პრევნისა, ფუთი.	8 65	ავათმყოფ.; რეიხი—თვალის, შურაგ. დევი—ვენერიულის, და კანის; ბაზიცი—გულისა და შინაგ.
შერბილა	5 49		7 21	3 69	ინგლისში	3 75	შაენტილი ბაბა ფუთი.	11 70	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: ლისიცივი—შინაგ. ასტუა ცტუროვი—ქალისა და ბავშვების ავათმყ.
რონი	6 57		8 44	4 31	შოჩბა		მაცული თფური ფუთი.	8 20	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: ლისიცივი—შინაგ. ასტუა ცტუროვი—ქალისა და ბავშვების ავათმყ.
სამტრედია	7 51		9 66	4 93	ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. უფდ. ორშ. და ხუთშ. მზურ.—პარასკ. და ორშ. პახეთს—სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდან: თფილისისა და შოთისაკენ—ყოველ დღე კვირას გარდა. მზურ. გეთს—ორშ. და პარასკ.	3 70	მარაქამისა ფუთი	3 70	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: ლისიცივი—შინაგ. ასტუა ცტუროვი—ქალისა და ბავშვების ავათმყ.
ახალ-სენაკი	8 43		10 71	5 47			აბრეშუმში ნუხური სტ.	2 10	ხუთ შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
ფოთი	9 50		12 24	6 26			ქონი ფუთი	5 80	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
შოთი	9 3						ქონის სანთელი ფუთი.	7 60	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
ახალ-სენაკი	10 14		1 53	7 8			სტეფანის სანთელი ფ.	11 65	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
სამტრედია	11 5		2 61	1 33			ხორცი ძროხისა დიტრა		მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
რონი	12 13		3 84	1 97			—ცხვრისა, ლიტრა		მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
შერბილა	1 18	დამე.	5 3	2 56			სპირტი ვედრო	4 50	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
სურამი	5 12		1 10 7 34	3 74			შაქარი ბროც. ფუთ.	7 25	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
ხაშური	5 39		1 37 7 51	3 84			—ფხვნილი ფუთი	5 70	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
ბორი	7 5		4 8 9 24	4 73			შავი რგვალი გრვ.	6 65	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
მცხეთა	8 50		6 59 11 39	5 82			ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი.	14	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.
თფილისი	9 31		7 5 6 12 24	6 26			თამბაქო საშუალო ფთ.	6 70	მ. თ. ხ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს.: მერმიშვიეი—შინაგ. ავათმყ. და შურაგ. დევი—ვენერიულის.